

1. Een profeet vol vragen

Habakuk 1:1-4

- Waarom komt er maar geen einde aan de oorlog in Oekraïne?
- Waarom moesten zo veel gijzelaars in Gaza sterven – en kleine kinderen?
- Waarom laat God het toe dat er zo veel goddeloosheid is in ons land? Dat in een eeuw tijd christenen van een meerderheid een minderheid werden?

Vragen waarvan ik zomaar denk dat ze ook weleens in jouw hart opkomen ... Of wat dichterbij huis:

- Waarom kregen we die miskraam?
- Waarom laat God het toe dat, terwijl ik zo graag een kind zou krijgen, er jaarlijks duizenden het levenslicht niet eens mogen zien?
- Waarom kreeg ik kanker?

Waaromvragen ... Je durft ze soms nauwelijks onder woorden te brengen, maar ze zitten er wel. Er kunnen situaties zijn dat ze zo sterk worden dat je ze niet meer binnenhoudt, niet meer in kunt houden, dat het zo kookt en bruist vanbinnen dat het deksel niet meer op de pan blijft ... zoals bij Habakuk! 'HEERE! Hoe lang schreeuw ik en Gij hoort niet?!' Staat dat in de Bijbel? Ja ... Maar mag dat wel, zo praten

tegen God? Blijkbaar. De nood moet maar eens hoog zijn. Dan zeg je weleens dingen waarvan je later denkt: hoe heb ik het kunnen zeggen! ‘God, waarom hebt U me deze kinderen gegeven?’ ‘Waarom moest ik met deze man trouwen?’ Soms zijn je vragen heel terecht. Soms ook helemaal niet. Maar de nood kan soms zo hoog gaan dat je je radeloos voelt, dan ben je de wanhoop nabij. Zoals Habakuk ...

’t Is een vreemd begin voor een profetie. Heel anders dan we gewend zijn. Hoe gaat het meestal? Lees ter vergelijking het begin van de profeet Micha eens: ‘Het woord des HEEREN dat geschied is tot Micha, de Morastiet, in de dagen van Jotham, Achaz en Jehizkia, koningen van Juda; dat hij gezien heeft over Samaria en Jeruzalem’ (Mi. 1:1).

Hier niets van dat alles. Geen tijdsaanduiding, geen koning. De deur wordt ineens opengegooid en hijgend staat Habakuk in de deuropening te roepen: ‘HEERE!’ En voordat er antwoord terug kan komen, rolt de ene vraag na de andere uit zijn mond. ‘Hoelang schreeuw ik, en Gij hoort niet? Hoelang roep ik geweld tot U, en Gij verlost niet?’

Wie is deze profeet die ineens in de deuropening staat en zijn vragen afvuurt naar de hemel?

Wie hij was

Daar kunnen we heel kort over zijn, want dat weten we niet. Habakuk is zijn naam – en dat is ook zo’n beetje het enige wat we van hem weten. En dat hij een profeet was ... Geen vader, geen moeder, geen tijdsaanduiding, geen koning ten tijde van wie hij profeteerde ... We tasten in het luchtledige. We weten zelfs niet goed wat zijn naam betekent. Sommigen

denken aan een Hebreeuws woord voor ‘omhelzen’, anderen zeggen dat zijn naam misschien afgeleid is van een Assyrische bloemsoort – we weten het niet. We komen hem ook verder niet meer tegen in andere Bijbelboeken. Hij komt en hij gaat, als een donderslag bij heldere hemel.

Toch kunnen we hem wel traceren. Al laat hij niet veel over zichzelf los, als je zijn profetie leest krijg je wel een idee wie hij is, wat hem bezighoudt. En dat heeft vooral te maken met de tijd waarin hij leeft.

Welke tijd hij leefde

Als je de eerste zes verzen van Habakuk leest, worden twee dingen duidelijk: het is een tijd van groot verval en het is de tijd dat de Babyloniërs vlakbij zijn om Juda en Jeruzalem te verwoesten.

Een tijd van groot moreel verval: ongerechtigheid, verwoesting, geweld, de wet wordt verlaten, het recht verdraaid (vs. 3-4). En het is de tijd dat Babel vlakbij is om Juda en Jeruzalem te verwoesten: ‘Want zie, Ik verwek de Chaldeeën, een bitter en snel volk’ (vs. 6).

Als je die twee gegevens op je laat inwerken, waar kom je dan uit? In de periode vlak voor de verwoesting van Jeruzalem, als de ene koning de andere razendsnel opvolgt. Het is de periode waarin je makkelijk een beetje de kluts kwijtraakt: Joahaz, Jojakim, Jojachin, Zedekia ... Het gaat allemaal zo snel dat je het overzicht een beetje kwijtraakt. Dít tijd is het: die laatste chaotische, onrustige periode waar de ene koning weggevoerd wordt en er snel weer een andere op de troon zit – voordat uiteindelijk definitief het doek valt voor